International Online Journal of Educational Sciences, 2013, 5 (2), 441-451

iojes
www.iojes.net

International Online Journal of Educational Sciences

ISSN: 1309-2707

Investigation of Primary School Teachers' Attitudes towards Gifted Education

Hasan Said Tortop[1] and Kürşat Kunt[2]

[1]Bülent Ecevit University, Special Education Services Research and Application Center, Zonguldak, Turkey;[2]Bülent Ecevit University, Graduate School of Social Sciences, Zonguldak, Turkey.

ARTICLE INFO

Article History:
Received 27.06.2012
Received in revised form 25.09.2012
Accepted 21.10.2012
Available online 05.08.2013

ABSTRACT

Gifted education is very important issue for the development of societies. This importance has been increased with opening of the Center for Science and Art in Turkey. These institutions provide with formal educational institutions coordination for development of gifted students. In this respect, primary school teachers' attitude towards gifted education is very important. In this study was survey model and sample of study was determined nine schools in Isparta city at 2011-2012 academic years using with cluster sampling method. Totally 323 primary school teachers which different branches have been reached. Obtained data with Opinions of Gifted and Their Education (OGTE) was evaluated by the SPSS program. According to the findings, it was understood that the average score of primary school teachers' attitudes toward gifted education was a little above medium level ($\bar{X}$=3.38) and did not differ between gender, age, branch. However, one of the sub dimensions of the scale; "social value" dimension was differed between gender and age. Psychological Counseling and Guidance teachers have the highest average score of attitude towards gifted education ($\bar{X}$=3.55), and Physical Education teachers ($\bar{X}$=3.27) and Science and Technology teachers ($\bar{X}$=3.31) have the lowest average score of attitude towards gifted education respectively.

© 2013 IOJES. All rights reserved

Keywords:
Giftedness, gifted education, primary school teachers, attitude

Extended Summary

Purpose

Recently, gifted education in developed and developing countries has become an important agenda of education policies. A numbers of gifted education models have been developed with the idea that the training needs of gifted students have their individual rights. However, these individuals are educated in formal education institutions with their peers. The role of teachers in the primary education period, which is the most important period of their development, is quite significant. In this respect, it is very important to determine the attitudes of the gifted students' primary school teachers about giftedness and gifted education. In this research, it was aimed to specify primary school teachers' attitudes towards gifted education and to examine the changes according to different factors.

The problem of the study is as follows:

1. Is there any differences primary school teachers' attitude towards gifted education according to gender/age/branches?

[1] Corresponding author's address: Bülent Ecevit University, Special Education Services Research and Application Center, Zonguldak, Turkey
Telephone:+903723233870-115
Fax:+903723238693
e-mail:hasansaid@yahoo.com

© 2013 International Online Journal of Educational Sciences (IOJES) is a publication of Educational Researches and Publications Association (ERPA)

2. Is there any differences sub dimension of primary school teachers' attitude towards gifted education scores according to gender/age/branches?

Method

This research is a quantitative method in survey model. Survey models are approaches which aim to describe a situation in the past and still existing in its existing form.

Sample. In this research, it was tried to determine the primary school teachers' attitudes about giftedness and gifted education. Since this research was tried to define an existing situation, it was a survey model research. While the population of the study was primary school teachers which working all over Turkey, the sampling of study were the primary school teachers working in Isparta city in 2011-2012. The cluster sampling used, and nine schools were determined. 323 primary school teachers which have different branches were reached.

Procedure. The data were obtained by the data collection tools. These data collection tools that; "Opinions of Gifted and Their Education" Attitude Scale; was developed by Nadeau & Gagné (1985). This oppionnaire was abbreviated by Siegle & McCoach(2004). Teacher Attitude Scale towards Gifted Education (TASGE) has 27 items and TASGE consists of 6 dimensions; Needs and support, Resistance to objections, Social value, Rejection, Ability grouping, School acceleration. TASGE which is 5 likert-types was used in the study. The cronbach alfa reliability coefficient of TASGE scale in our study was determined as 0.70.

Demographic Information Form. Demographic information form was used to determine primary school teachers' demographic characteristics.

In the analysis of the research data, SPSS program was used. Statistical calculations such as t-Test and analysis of variance were used to identify the differentiation status of teachers' attitude towards gifted education scores according to gender, branch, and age.

Results and Discussion

As a result, scores of primary school teachers' attitudes towards gifted education ranges from 1.48 to 4.59 point. The overall average score is 3.38 and it indicates an attitude slightly above the medium level. Psychological Counseling and Guidance teachers have the highest average scores of attitudes towards gifted education ($\bar{X}$=3.55). It was followed by Computer ($\bar{X}$=3.53), Technology and design ($\bar{X}$=3.50) and Turkish ($\bar{X}$=3.49) branches. Physical Education teachers have the lowest average score of attitude towards gifted education ($\bar{X}$=3.27). It was followed by Science and Technology ($\bar{X}$=3.31) and Classroom teachers ($\bar{X}$ =3.34). Primary Education teachers' attitude scores of gifted education was not differentiated according to branches and age ($F_{(5\text{-}317)}$ = .435, $p>0.05$, $t_{(321)}$ = -.610, $p>0.05$). In addition, "Social Value Dimension" one of the sub dimensions of the scale of the TASGE was differentiated between gender ($F_{(3\text{-}319)}$ = 6.498, $p<0.05$). A significant differentiation wasn't observed in the attitudes towards gifted education in other sub-dimensions ($p> 0.05$).

Conclusion

Primary school teachers' attitude towards gifted education is very important for the success of the gifted education. Unless these attitudes develop, the success of the gifted education can never be mentioned. Therefore, the seminars or in-service training about gifted students and their characteristics must be given. Besides, necessary measures must be taken about the implementation of differentiated, enriched and individualized education programs for gifted students in the level of basic education, so it can be develop their problem solving and analytical thinking skills and creativity.

İlköğretim Öğretmenlerinin Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Hasan Said Tortop[1] ve Kürşat Kunt[2]

[1]Bülent Ecevit Üniversitesi Özel Eğitim Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Merkezi, Zonguldak, Türkiye; [2]Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak, Türkiye

MAKALEBİLGİ

Makale Tarihçesi:
Alındı27.06.2012
Düzeltilmiş hali alındı25.09.2012
Kabul edildi21.10.2012
Çevrimiçi yayınlandı 05.08.2013

ÖZET

Üstün yeteneklilerin eğitimi, toplumların gelişimleri açısından önemli bir alandır. Türkiye'de Bilim ve Sanat Merkezlerinin açılmasıyla bu önemin arttığı görülmektedir. Bu kurumlar örgün eğitim kurumlarıyla eşgüdümlü olarak çalışırlar. Bu açıdan ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin, üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumu oldukça önemlidir. Tarama modelinde yapılan bu çalışmada, Isparta İlinde 2011-2012 öğretim yılında küme örnekleme metoduna göre belirlen 9 ilköğretim okulu örneklem olarak alınmıştır. Bu okullarda çalışan 323 farklı branştaki öğretmene ulaşılmıştır. Üstün Yeteneklilerin Eğitimine İlişkin Öğretmen Tutum Ölçeği (ÜYETÖ) ile alınan veriler, SPSS programında değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında, ilköğretim öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalamalarının, orta düzeyin biraz üstünde (X=3.38) olduğu ve cinsiyete, yaşa, branşa göre farklılaşmadığı görülmüştür. Ancak ölçeğin alt boyutlarından "Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değeri" boyutunun cinsiyete ve yaşa göre farklılaştığı görülmüştür. Üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalaması en yüksek Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğretmenlerinin (X=3.55), en düşük ise Beden Eğitimi öğretmenlerinin(X=3.27) ve Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin (X=3.31) çıkmıştır.

© 2013 IOJES. Tüm hakları saklıdır

Anahtar Kelimeler:
Üstün yeteneklilik, üstün yeteneklilerin eğitim, ilköğretim öğretmenleri, tutum

Giriş

Üstün yetenekli öğrenci, kendi yaş düzeyinde beklenilen davranışlardan daha üst düzey davranışlar sergileyen (Sak, 2011), "zekâ, yaratıcılık, liderlik kapasitesi veya özel alanlarda yaşıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen IQ puanı 130 ve üstü olan öğrencilerdir" (MEB, 2007). Mili Eğitim Bakanlığı'nın 1993 yılından itibaren yürüttüğü çalışmalarda üstün yetenekli öğrencilerin eğitimini önemsemeye, bu alana yönelmeye başladığı görülmektedir (Gökdere, Küçük ve Çepni, 2003). Üstün yetenekli öğrencilerin tanılanması, ardından eğitim gereksinimlerinin karşılanması amacıyla ülke genelinde birçok ilde Bilim Sanat Merkezleri kurulmuştur (Ataman, 1998). Gelişmiş ülkelerde benzer şekilde, bu bireylerin normal düzeydeki çocuklardan farklı olarak sahip oldukları özellikleri dikkate alınarak hazırlanmış olan farklılaştırılmış programlar yardımıyla eğitim görmeleri sağlanmaktadır (Renzulli, 1999). Üstün yetenekli çocukların, normal programlar yolu ile sağlanamayan geniş kapsamlı eğitim olanaklarına ihtiyaç duydukları, buna rağmen ihmal edildikleri birçok araştırmacı tarafından belirtilmiştir (Abram, 1982; Gallagher, 2003; Renzulli ve Reis, 1985; VanTassel-Baska, 1997). Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde öğrenciyi aktif kılan, ilk elden deneyim sağlayan yöntem ve tekniklerle zenginleştirilmiş programlarla eğitim gereksinimleri karşılanabilir (Feldhussen, 1986; Freeman, 1999; Hébert ve Neumeister, 2000; Renzulli, 2004; Tomlinson, 1999).

Tutumlar davranışları etkilediği için, üstün yetenekli gruba karşı öğretmenlerin tutumları onlara nasıl davranacaklarını da etkileyecektir (Lassig, 2009). Üstün yetenekli çocuklara sunulan eğitim ve bu eğitimin onların akademik ve duygusal gereksinimlerini karşılamaya etkileri ile ilgili öğretmenlerin bilgi eksikliğinin olduğu birçok araştırmada vurgulanmaktadır (Gross, 1993, 1994; Gallagher, 1996). Bu yüzden ilk önce

[2] Sorumlu yazarın adresi: Bülent Ecevit Üniversite, Özel Eğitim Hizmetleri Araştırma ve Uygulama Merkezi, Zonguldak, Türkiye
Telefon:+903723233870-115
Faks:+903723238693
e-posta:hasansaid@yahoo.com

yapılması gereken öğretmenlerin bu çocuklar için oluşturulan programlara ve üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının belirlenmesidir (Davis ve Rimm, 2004).Üstün yetenekli öğrencilerin eğitiminde en önemli sorun onlara eğitimi verecek öğretmenlerin nitelikleridir. Bu öğrencilerin yaş ve kademeleri arttıkça, bilişsel seviyeleri diğer akranlarına göre daha üst seviyede olacağından onlara alanında uzman öğretmenler tarafından eğitim verilmelidir. Lewis'e (1982) göre üstün zekâlı öğrencilerin öğretmenleri, öğrencileri gibi hissedebilen, diğer öğretmenlere göre daha yetenekli ve daha zengin bir hayal gücüne sahip, öğrencilere nasıl düşünmeleri gerektiğini öğretebilen öğretmenler olmalıdırlar.

Bu araştırmada, ilköğretim öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezleri aracılığıyla destek eğitimi şeklinde verilen üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir;

1.İlköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumları cinsiyete/yaşa/branşa göre farklılaşmakta mıdır?

2. İlköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum ölçeği alt boyutlarına (Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu, Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma, Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değeri, Üstün Yeteneklilerin Dışlanması ve İzolasyonu, Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma, Sınıf Atlatma) ilişkin tutum puanları cinsiyete/yaşa/branşa göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu araştırmada ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilik ve üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma, var olan bir durumu ortaya koymaya çalıştığı için tarama modelinde bir çalışmadır (Büyüköztürk ve diğer, 2011).

Örneklem

Araştırmanın evreni Türkiye'deki tüm ilköğretim okullarındaki öğretmenler iken, ulaşılabilir evren olarak Isparta ili merkezinde 2011-2012 yılında ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler olarak belirlenmiştir. Örneklem belirleme metodu olarak küme örnekleme metodu kullanılmıştır (Büyüköztürk ve diğer, 2011). Küme örnekleme metoduna göre Isparta Merkezi'nde bulunan dokuz okul (Nazmiye Demirel İlköğretim Okulu İ.Ö.O.,Şehit Koray Akoğuz İ.Ö.O., Ülkü İ.Ö.O., Mavikent İ.Ö.O., Hilmi Dilmen İ.Ö.O, Mustafa Şener İ.Ö.O., Selahattin Seçkin İ.Ö.O., Naşide Halil Gelendost İ.Ö.O., Iyaş Selçuklu İ.Ö.O.) belirlenmiştir. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerden değişik branşlarda 323 ilköğretim öğretmenine ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Üstün yetenekli eğitime ilişkin öğretmen tutum ölçeği (ÜYETÖ). ÜYETÖ, ilk defa Gagné ve Nadeau (1981) tarafından geliştirilmiştir. Orjinali 34 madde olan bu ölçek Siegle ve McCoach (2007) tarafından 27 maddelik hale kısaltılmıştır. ÜYETÖ kısaltılmış formu bu araştırmada kullanılmıştır. ÜYETÖ ölçeğinin araştırmamızda cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.70 olarak belirlenmiştir. ÜYETÖ orijinal ölçekte, Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu (ÜYİDB), Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma (ÜYÖHKOB), Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değeri Boyutu (ÜYTDB), Üstün Yeteneklilerin Dışlanması ve İzolasyonu Boyutu (ÜYDİB), Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu (ÖYSOB), Sınıf Atlatma Boyutu (SAB)olmak üzere 6 boyuttan oluşmaktadır. ÜYETÖ alt boyutlarının cronbach alfa güvenilirlik katsayıları; ÜYİDB (.69), ÜYÖHKOB (.58), ÜYTDB (.76), ÖYSOB (.75), SAB (.43) şeklinde bulunmuştur. Ölçeğin adaptasyonu esnasında, dil geçerliliği için ileri düzeyde İngilizce bilen ve üstün yeteneklilerin eğitimi hakkında bilgi sahibi olan 2 dil uzmanından, içerik geçerliliği için üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgilenen ve çalışmaları olan 3 alan eğitimcisinden yararlanılmıştır.

Demografik bilgi formu. İlköğretim öğretmenlerin demografik özelliklerinin belirlenmesi için demografik bilgi formu kullanılmıştır.

Veri Analizi

Araştırma verilerinin analizinde SPSS programından yararlanılmıştır. Üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin öğretmen tutum puanlarının, cinsiyet, branş ve yaşa göre farklılaşma durumlarının belirlenmesinde t-Testi ve varyans analizi gibi istatistiksel hesaplamalar kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde veri toplama aracı ile elde edilen bulgular ortaya konulmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerle ilgili demografik özellikler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı ilköğretim öğretmenlerinin demografik özellikleri

		f	%
Cinsiyet (N=323)			
	Erkek	186	57,6
	Kadın	137	42,4
Yaş (N=323)			
	20-30 yıl	72	22,3
	31-40 yıl	77	23,8
	41-45 yıl	100	31,0
	46 + yıl	74	22,9
Branş (N=323)			
	Türkçe Öğrt.	22	6,8
	Matematik Öğrt.	29	9,0
	Fen ve Teknoloji Öğrt.	17	5,3
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	14	4,3
	Sınıf Öğrt.	149	46,1
	Görsel Sanatlar Öğrt.	14	4,3
	Müzik Öğrt.	5	1,5
	Beden Eğitimi Öğrt.	11	3,4
	Okul Öncesi Öğrt.	13	4,0
	İngilizce Öğrt.	23	7,1
	Teknoloji Tasarım Öğrt.	11	3,4
	Din K. ve AHL. Öğrt.	8	2,5
	Bilgisayar Öğrt.	5	1,5
	Psikolojik Dan. veReh. Öğrt.	2	0,6
Çalışılan okul tipi (N=323)			
	Devlet Okulu	295	91.3
	Özel Okul	28	8.7

Tablo 1'de görüldüğü gibi erkek ve bayan öğretmenlerin sayısı birbirine yakındır. Öğretmenlerin büyük oranının orta yaş üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puanlarının ortalaması

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
ÜYETÖ Puan Ort.	323	1,48	4,59	3,3813	,4284

Tablo 3'te görüldüğü üzere ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puanlarının ortalaması 1.48-4.59 arasında değişmektedir. Tablo 2'de görüldüğü üzere genel ortalama puan ise 3.38 olup orta düzeyin biraz üstünde bir tutuma işaret etmektedir.

Tablo 3. İlköğretim öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitime ilişkin tutum ortalamalarının branşa göre değişimi

	N	Ortalama	Std. Sapma
Türkçe Öğretmeni	22	3,4949	,3306
Matematik Öğretmeni	29	3,4521	,4584
Fen ve Teknoloji Öğretmeni	17	3,3159	,4002
Sosyal Bilgiler Öğretmeni	14	3,3730	,4777
Sınıf Öğretmeni	149	3,3415	,4601
Görsel Sanatlar Öğretmeni	14	3,4101	,2743
Müzik Öğretmeni	5	3,4741	,4299
Beden Eğitimi Öğretmeni	11	3,2727	,3530
Okul Öncesi Öğretmeni	13	3,4330	,3717
İngilizce Öğretmeni	23	3,3478	,5151
Teknoloji Tasarım Öğretmeni	11	3,5084	,2727
Din Kült. Ve Ahl. Öğretmeni	8	3,4444	,4310
Bilgisayar Öğretmeni	5	3,5333	,1970
Psikolojik Dan. Ve Reh. Öğretmeni	2	3,5556	,1571
Toplam	323	3,3813	,4284

Tablo 3'te görüldüğü üzere ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puanlarının ortalaması açısından en yüksek değer, Psikolojik Danışma ve Rehberlik ($\bar{X}$=3.55) öğretmenlerine aittir. Bunu Bilgisayar ($\bar{X}$=3.53), Teknoloji ve Tasarım ($\bar{X}$=3.50) ve Türkçe öğretmenliği ($\bar{X}$=3.49) branşları izlemektedir. Üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalama en düşük branş ise Beden Eğitimi öğretmenlerine ($\bar{X}$=3.27) aittir. Bunu Fen ve Teknoloji ($\bar{X}$=3.31) ve Sınıf öğretmenleri ($\bar{X}$=3.34) izlemektedir.

Tablo 4. Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının cinsiyete göre t-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ortalama	S	sd	T	P
Tutum Ort.	Bay	186	3,3688	,4179	321	-,610	,542
	Bayan	137	3,3982	,4432			

Tablo 4'e bakıldığında ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmektedir ($t_{(321)}$ = -.610, p>0.05).

Tablo 5. Öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının branş gruplarına göre ANOVA sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Gruplararası	,403	5	,008	,435	,824
Gruplariçi	58,691	317	,185		
Toplam	59,093	322			

Tablo 5'te ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puanlarının branşlara göre farklılaşma durumu gösterilmiştir. İlköğretim öğretmenleri branşları açısından benzerlik göstermesi yönüyle gruplandırılarak varyans analizi yapılmıştır. Buna göre; Türkçe ve İngilizce öğretmenleri birlikte, Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi, Bilgisayar ve Teknoloji Tasarım öğretmenleri birlikte, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğretmenleri birlikte, Matematik ve Fen ve Teknoloji öğretmenleri birlikte, Okulöncesi ve Sınıf öğretmenleri birlikte tek grup altında değerlendirilmiştir.

Tablo 5'de görüldüğü üzere ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitime ilişkin tutum puan ortalamalarının branşlara göre farklılaşmamakta olduğu görülmektedir ($F_{(5-317)} = .435$, $p>0.05$).

Tablo 6. İlköğretim öğretmenlerinin ÜYETÖ puan ortalamalarının yaşa göre ANOVA sonuçları

	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	P
Gruplararası	,276	3	,009	,500	,683
Gruplariçi	58,817	319	,184		
Toplam	59,093	322			

Tablo 6'da görüldüğü üzere ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalamaları yaşa göre farklılaşmamaktadır ($F_{(3-319)} = .500$, $p>0.05$).

Tablo 7. İlköğretim öğretmenlerinin ÜYETÖ alt boyutları puan ortalamalarının cinsiyete göre t-Testi sonuçları

	Cinsiyet	N	Ortalama	S	sd	T	p
ÜYİDB	Erkek	186	3,9447	,6886	321	-1,046	,296
	Kadın	137	4,0240	,6518			
ÜYÖHKOB	Erkek	186	2,9017	,6844	321	-,339	,734
	Kadın	137	2,9281	,6969			
ÜYTDB	Erkek	186	3,6595	,6853	321	2,139	,033*
	Kadın	137	3,4988	,6418			
ÜYDİB	Erkek	186	3,2204	1,310	321	,306	,760
	Kadın	137	3,1752	1,300			
ÖYSOB	Erkek	186	3,5645	,9740	321	-1,431	,153
	Kadın	137	3,7251	1,026			
SAB	Erkek	186	3,1495	,5884	321	-,328	,743
	Kadın	137	3,1723	,6536			

ÜYİDB: Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu, **ÜYÖHKOB**: Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma, **ÜYTDB**: Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değeri Boyutu, **ÜYDİB**: Üstün Yeteneklilerin Dışlanması ve İzolasyonu Boyutu, **ÖYSOB**: Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu, **SAB**: Sınıf Atlatma Boyutu

Tablo 7'de görüldüğü üzere, ÜYETÖ alt boyutlarından ''Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değer Boyutu'' alt boyutu puan ortalamasının cinsiyete farklılaştığı görülmüştür ($t_{(321)}=2.139$, $p<0.05$). Diğer alt boyutlarda üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalamalarında anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 8'de görüldüğü üzere ilköğretim öğretmenlerinin ÜYETÖ alt boyutlarının puan ortalamalarının branşa göre farklılaşmamakta olduğu görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 9'da görüldüğü üzere ''Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değeri Boyutu'' alt boyutu puan ortalamalarının yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($F_{(3-319)}=6.498$, $p<0.05$). Bu farklılaşmanın hangi yaş grupları arasında olduğu araştırılmıştır. TUKEY testi sonuçlarına göre 46 üstü yaş

grubunun ÜYTDB puan ortalamasının, diğer yaş gruplarının ÜYTDB puan ortalamasına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir (Bkz. Tablo 10).

Tablo 8. İlköğretim öğretmenlerinin ÜYETÖ alt boyutları puan ortalamalarının branşa göre ANOVA sonuçları

		Kareler toplamı	Df	Kareler ort.	F	p
ÜYİDB	Gruplararası	1,683	5	,337	,739	,594
	Gruplariçi	144,308	317	,455		
	Toplam	145,991	322			
ÜYÖHKOB	Gruplararası	,548	5	,110	,228	,950
	Gruplariçi	152,204	317	,480		
	Toplam	152,752	322			
ÜYTDB	Gruplararası	2,141	5	,428	,951	,448
	Gruplariçi	142,803	317	,450		
	Toplam	144,945	322			
ÜYDİB	Gruplararası	12,725	5	2,545	1,491	,192
	Gruplariçi	541,194	317	1,707		
	Toplam	553,920	322			
ÖYSOB	Gruplararası	3,746	5	,749	,749	,587
	Gruplariçi	317,101	317	1,000		
	Toplam	320,848	322			
SAB	Gruplararası	,516	5	,103	,269	,930
	Gruplariçi	121,665	317	,384		
	Toplam	122,181	322			

ÜYİDB: Üstün Yeteneklilerin İhtiyaçları ve Destek Boyutu, **ÜYÖHKOB**: Üstün Yeteneklilere Özel Hizmetlere Karşı Olma, **ÜYTDB**: Üstün Yeteneklilerin Toplumsal Değeri Boyutu, **ÜYDİB**: Üstün Yeteneklilerin Dışlanması ve İzolasyonu Boyutu, **ÖYSOB**: Özel Yetenek Sınıfları Oluşturma Boyutu, **SAB**: Sınıf Atlatma Boyutu

Tablo 9. İlköğretim öğretmenlerinin ÜYETÖ alt boyutları puan ortalamalarının yaşa göre ANOVA sonuçları

		Kareler toplamı	Df	Kareler ort.	F	p
ÜYİDB	Gruplararası	,790	3	,263	,579	,629
	Gruplariçi	145,201	319	,455		
	Toplam	145,991	322			
ÜYÖHKOB	Gruplararası	2,885	3	,962	2,047	,107
	Gruplariçi	149,867	319	,470		
	Toplam	152,752	322			
ÜYTDB	Gruplararası	8,347	3	2,782	6,498	,000*
	Gruplariçi	136,597	319	,428		
	Toplam	144,945	322			
ÜYDİB	Gruplararası	,396	3	,132	,076	,973
	Gruplariçi	553,523	319	1,735		
	Toplam	553,920	322			
ÖYSOB	Gruplararası	1,329	3	,443	,442	,723
	Gruplariçi	319,518	319	1,002		
	Toplam	320,848	322			
SAB	Gruplararası	,385	3	,128	,336	,799
	Gruplariçi	121,796	319	,382		
	Toplam	122,181	322			

Tablo 10. "Üstün yeteneklilerin toplumsal değeri boyutu" TUKEY testi sonuçları

		N	Subset for alpha = .05	
	YAŞ		1	2
Tukey HSD	20-30 yaş	72	3,4722	
	31-40 yaş	77	3,4935	
	41-45 yaş	100	3,5367	
	46 + yaş	74		3,8879
	Anlamlılık		,926	1,000

Tartışma ve Sonuçlar

İlköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında şunlar söylenebilir. Gagné'ye (1991) göre, ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puanları ortalaması yorumlanmasında 2.72-3.25 puan aralığının kararsız olarak değerlendirilmesi önerilmektedir. Araştırmada ilköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalaması $\bar{X}$=3.38 olarak bulunmuştur. Bu da öğretmenlerin tutumlarının kararsız seviyesinin çok az üstünde olduğunu gösterir. Üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili çalışmaların başlaması ve Bilim ve Sanat Merkezleri gibi bu eğitimin verildiği kurumların açılmasından 10-12 yıl geçmesine rağmen ilköğretim öğretmenlerinin tutumlarının çok fazla olumlu olmadığı görülmektedir. Bu durum toplumuzda, öğretmen yetiştirme politikalarımızda üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin duruşumuzun tam olarak netleşmediğinin bir göstergesi olarak da düşünülebilir (Palancı, 2004). Ayrıca ilköğretim öğretmenlerinin branşları bazında tutumlarına bakıldığında Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğretmenlerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}$=3.55). Bu sonuçta, özel eğitim, üstün yeteneklilik ve üstün yetenekli öğrenciler hakkında lisans eğitiminde en fazla eğitim gören branş olmaları bunda etkili olmuş olabilir. En düşük tutum puan ortalamasının beden eğitimi öğretmenlerinden sonra, Fen ve Teknoloji ile sınıf öğretmenlerinin olması oldukça şaşırtıcıdır. Çünkü Bilim ve Sanat Merkezlerinde eğitim görecek üstün yetenekli öğrencilerinin tanılaması ilköğretim 2. ve 3. sınıf düzeyinde olmaktadır (M.E.B. Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi, 2007). Bu tanılamanın sağlıklı yapılabilmesi için sınıf öğretmenlerinin "üstün yetenekli öğrenciler" hakkında yeterince bilgi sahibi olmasının yanında, olumlu tutuma sahip olması da oldukça önemlidir. Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin de üstün yeteneklilerim eğitimine ilişkin tutumlarının diğer branşlara göre düşük olması oldukça düşündürücüdür. Çünkü üstün yetenekliler akademik başarıları, tutum ve motivasyonlarıyla akranlarından oldukça ileridedirler ve bu bireyler bilime oldukça meraklıdırlar. Bu noktada fen ve teknoloji dersi onlar için oldukça önemlidir. Bu yüzden fen ve teknoloji öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin akademik, sosyal ve duygusal gereksinimlerinin farkında olması kişisel gelişimleri açısından oldukça önemlidir (Lassig, 2009; Gross, 1994; Gallagher, 1996). Davis ve Rimm (2004) üstün yetenekli öğrencilerin belirlenmesinde aile ve öğretmenlerinin önemli olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan bakıldığında, bu öğrencilerin tanılanmasında rol alan sınıf öğretmenlerinin (M.E.B. Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi, 2007) ve bilime olan ilgi ve merakının oluşmasında önemli rolü olan fen ve teknoloji öğretmenlerinin, üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının düşük olması bulgusu önemsenmelidir.

İlköğretim öğretmenlerinin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalamaları cinsiyete, yaşa ve branşa göre farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Bu bulgu Lassig (2009) elde ettiği bulgu ile benzerdir. ÜYETÖ alt boyutlarından sadece üstün yeteneklilerin toplumsal değeri alt boyutu cinsiyete ve yaşa göre farklılaşmaktadır ($p<.005$). Bu farklılaşmaya bakıldığında bayan öğretmenlerin daha düşük tutum puanlarına sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca 46 ve üzeri yaş grubu ($\bar{X}$=3.88) ile diğer yaş grupları tutum puanları arasında farklılaşma görülmektedir. Düşük yaş grubundaki öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutum puan ortalamalarının düşük olmasının nedeni olarak öğretmen adaylarının lisans eğitiminde üstün yeteneklilik ve üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili aldıkları eğitimin istenen farkındalık ve bilinci oluşturmada etkili olmadığı söylenebilir.

Üstün yetenekli bireylerin gelişimlerinde temel eğitim döneminde karşılaşacakları öğretmenlerin rolü büyüktür. Bu açıdan bu öğretmenlerin üstün yetenekli öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal

gereksinimlerini bilmeleri, toplumsal bir değer olduklarının farkında olmaları gerekmektedir (Davis ve Rimm, 2004). Toplumda üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin olumsuz tutumun gelişmesine etken olan yanlış anlaşılmalar (elitizim korkusu, entelektüellik karşıtlığı, yetersizlik algısı gibi), Plasiance (1988) tarafından ortaya konmuştur. Öğretmenlerde de bu şekilde yanlış anlaşılmaların olup olmadığı araştırılmalı ve uzmanlar tarafından kendileri bilgilendirilmelidir. Öğretmenlerin üstün yeteneklilerin eğitimine ilişkin tutumlarının olumlu olarak gelişmesi sağlanmadıkça, üstün yeteneklilerin eğitiminin ülkemizde çok fazla başarılı olması beklenmemelidir. Öğretmenlere üstün yetenekli öğrenciler ve özellikleri ile ilgili eğitimler verilmesinin, öğretmenlerde üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili olumlu tutum geliştirdiği yönünde birçok araştırma bulgusu bulunmaktadır (Hansen ve Feldhusen, 1994; Goodnough, 2001; Gross, 1994; Lassig, 2009). O yüzden bu eğitimler tüm ilkokul ve ortaokul öğretmenlerine acilen ve etkili bir şekilde verilmelidir. Bu eğitimler çerçevesinde, ilköğretim öğretmenlerine, üstün yetenekli öğrencilerin yaratıcılık, problem çözme ve analitik düşünme becerilerini geliştirecek farklılaştırılmış, zenginleştirilmiş ve bireyselleştirilmiş eğitim programlarını uygulamaları zorunlu hale getirilmelidir.

Kaynakça

Abram, G.C. (1982). *Gifted education: the recruitment/selection process of teachers for gifted elementary programs and the perceptions of teachers and principals*. Unpublished Doctoral Thesis, University of Southern California, USA.

Ataman A., (1998). *Üstün zekâlılar ve üstün yetenekliler*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları,

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.,K., Akgün, Ö.,E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri,* Ankara: PegemA Yayıncılık, 8. baskı,

Chipego, A. (2004). *Factors associated with the attitudes of elementary level classroom teachers towards gifted education*. Doctoral Dissertation, UMI No. 3120729. Widener University.

Davis, G. A., & Rimm, S. B. (2004). *Education of the gifted and talented*(5th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

Feldhussen, J. F. (1986). *A conception of giftedness: conception of giftedness*. In RJ. Steinberg, J.E Davidson (Eds), Conception of Giftedness. New York: Cambridge University Press.

Freeman, J. (1999). Teaching gifted pupils. *Journal of Biological Education*, *33*,185-190.

Gagné, F. (1991). *Brief presentation of Gagné and Nadeau's attitude scale: Opinions about the gifted and their education.* Montreal: University of Québec.

Gagné, F., ve Nadeau, L. (1985). Dimensions of attitudes towards giftedness. In A. H. Roldan, (ed.), *Gifted and talented children, youth and adults: Their social perspective and culture* (pp. 148-170). NY: Trillium Press.

Gallagher, J. J. (1996). Educational research and educational policy: The strange case of acceleration. In C. P. Benbow ve D. Lubinski (Eds.), *Intellectual talent: psychometric and social issues* (pp. 83-92). Baltimore: The John Hopkins University Press.

Gallagher, J. J. (2003). Issues and challenges in the education of gifted students. In N. Colangelo & G. A. Davis (Eds.), *Handbook of gifted education* (3rd ed.) (pp. 11-23). Boston: Pearson Education.

Gökdere, M., Küçük, M, ve Çepni, S., (2003). Gifted science education in Turkey: Gifted teachers' selection, perspectives and needs. *Asia-Pacific Forum on Science Learning and Teaching*, *4,(2)*, Article 5.

Goodnough, K. (2001). Changing teacher beliefs about giftedness and differentiation practices. *Gifted and Talented International, 16*(2), 115-121.

Gross, M. U. M. (1993). *Exceptionally gifted children*. London: Routledge.

Gross, M. U. M. (1994). Changing teacher attitudes to gifted students through inservice training. *Gifted and Talented International, 9(1),* 15-21.

Hansen, J. B., & Feldhusen, J. F. (1994). Comparison of trained and untrained teachers of gifted students. *Gifted Child Quarterly*, *38*(3), 115-121.

Hébert, T. P., ve Neumeister, K. L. S. (2000). University mentors in the elementary classroom: supporting the intellectual, motivational, and emotional needs of high-ability students. *Journal for the Education of the Gifted*,*24,* 122-148.

Lassig, C. J. (2009) Teachers' attitudes towards the gifted: the importance of Professional development and school culture. *Australasian Journal of Gifted Education*,*18(2),* 32-42.

Lewis, J. F. (1982). Bulldozers or chairs? Gifted students describe their ideal teachers. *Gifted Child Today*, *23*, 16-19

MEB, (2007). Bilim ve Sanat Merkezi Yönergesi. 04.12.2011 tarihinde mevzuat. meb.gov.tr/html/2593_0.html adresinden alınmıştır.

Oğuztürk, B.S. (2011). Güney Kore'nin kalkınmasında inovasyonun rolü. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 3(5),* 48-53.

Palancı, M. (2004). Üstün yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik gerçeklik terapisi temelli okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri modeli. *I. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi*. İstanbul.

Plasiance, S. (1988). Negative attitude towards gifted education. *McGill Journal of Education. 23(1)*, 50-57.

Renzulli, J. S. & Reis, S. M. (1985). *The schoolwide enrichment model: A comprehensive plan for educational excellence*. Mansfield Center, CT: Creative Learning Press.

Renzulli, J. S. (2004). A general theory for the development of creative productivity through the pursuit of ideal acts of learning. Curriculum for gifted and talented students. USA: Corwin Press.

Renzulli, J.S., (1999). What is thing called giftedness and how do we develop it? A twenty- five year perspective, *Journal for the Education of Gifted*, *23(1),* 3-54.

Sak, U. (2011) *Üstün zekâlılar*. Ankara. Maya Akademi Yayınları.

Siegle, D., & McCoach, B. (2004). *Opinions about the gifted and their education*. Paper presented at the American Education Research Association Annual Meeting, Montreal, Canada.

Tomlinson, C. A. (1999). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

VanTassel-Baska, J. (1997). Excellence as a standard for all education. *Roeper Review*, *20(1),* 9-12.